

SNEŽNA SEZONA 2005/2006

Snow season of 2005/2006

Gregor Vertačnik* UDK 551.578.4(497.4)“2005/2006”

Povzetek Abstract

Snežna sezona 2005/2006 je bila v večjem delu Slovenije med najbolj sneženimi v zadnjih 20 letih. V večjem delu države je močno izstopala po trajanju snežne odeje. Predvsem v nižjih legah Primorske in severnega dela Slovenije je bila količina novega snega močno nadpovprečna, v gorah in jugovzhodnem delu Slovenije pa je zapadlo povprečno ali nekoliko podpovprečno novega snega (slika 1). Večina snega v nižjih predelih države je bila posledica treh obilnih sneženj. Prvo sneženje je bilo ob koncu novembra, drugo ob koncu decembra in zadnje v začetku marca. Vsak od treh dogodkov je bil nekaj posebnega, zato so v članku podrobno opisani.

The snow season of 2005/2006 was one of the snowiest over most of Slovenia in the last 20 years. The duration of snow cover was very long in the major part of the country. Cumulative freshly fallen snow was well above the normal, especially in the lower parts of Primorska region and northern part of Slovenia. Mountainous areas and the south-eastern part of Slovenia received an average or slightly below-average amount of freshly fallen snow (Figure 1 ali 2). The majority of snow fell during three heavy snowfall events. The first occurred at the end of November, the second at the end of December and the last at the beginning of March. Each of these events was unusual and is therefore described in detail in the article.

Uvod

Snežna odeja je eden od pomembnih kazalcev zime in hladne polovice leta. Obdobje od novembra 2005 do marca 2006 je vremensko najbolj zaznamovala prav snežna odeja, saj je v pretežnem delu države sneg ležal precej dlje, kakor znaša klimatološko povprečje za celotno snežno sezono, ki traja od 1. avgusta do 31. julija naslednje leto. Prav tako je bila skoraj povsod nadpovprečna tudi količina zapadlega snega (preglednica 1 in slika 1). Dolgotrajnost snežne odeje v sezoni 2005/2006 je bila posledica treh obilnih sneženj in prevladujočih nizkih temperatur. V bližnji preteklosti lahko omenjeno snežno sezono v dobršem delu države primerjamo z sezonama 1995/1996 in 1998/1999, zadnja opaznejša snežena sezona pa je bila v večini krajev v sredini 80. let 20. stoletja. V visokogorju in v jugovzhodni Sloveniji snežna sezona 2005/2006 ni pomembno odstopala od povprečja, lokalno je bila celo podpovprečna (preglednica 1 in slika 1).

Splošne značilnosti snežne sezone 2005/2006

Prvo omembe vredno sneženje v visokogorju je v sezoni 2005/2006 bilo v sredini septembra, ko je na Kredarici padlo okoli 40 cm snega, snežilo je potem še ob koncu meseca. V oktobru in večini novembra nato nikjer ni bilo omembe vrednega sneženja. Naslednje večje sneženje, ki pa je zajelo dobršen del države, je bilo ob koncu novembra. To sneženje je bilo obilno, zato je snežna

odeja ponekod po nižinah in dolinah dosegla za november izjemno debelino. Ob koncu novembra je v višjih legah in ponekod po nižinah še dvakrat snežilo, v nižinah pa deloma deževalo, deloma snežilo. V začetku decembra je v gorah padla velika količina snega, po nižinah pa je bila odjuga z dežjem. Nižine so bile nato do božiča večinoma kopne ali pa jih je prekrivala le tanka snežna odeja. V zadnjih dneh decembra je v večjem delu države občasno snežilo in kljub ne prav veliki količini padavin je zaradi negativnih temperatur snežna odeja ponekod dosegla ekstremno debelino za december. Ob prehodu v novo leto je v večjem delu države deževalo, predvsem v višjih predelih in nekaterih alpskih dolinah pa se je snežna odeja še odebnila. Sledilo je dolgotrajno obdobje večinoma suhega in hladnega vremena in snežna odeja je po večini nižin v notranjosti države obležala do sredine februarja. Omembe vredna količina snega je zopet zapadla šele ob koncu februarja, zadnje res obilno sneženje pa je bilo 5. marca. Takrat je v večjem delu države po močni ohladitvi v kratkem času padla precejšnja količina snega. Sredi marca je sneg po nižinah že skopnel. V nadaljevanju sezone 2005/2006 je močnejše snežilo le še v višjih legah, zadnje sneženje pod 1000 m nadmorske višine pa je bilo ob koncu maja.

Sneženje od 25. do 27. novembra 2005

V petek, 25. novembra, je v večernih urah začelo snežiti po vsej državi, razen na Primorskem in v delu jugovzhodne Slovenije, kjer je deževalo. Snežne padavine so v soboto, 26. novembra, preko dneva po nižinah in v južni Sloveniji prehajale v dež. Po vsej državi so bile padavine obilne. Močno deževje in taljenje snega sta lokalno povzročila

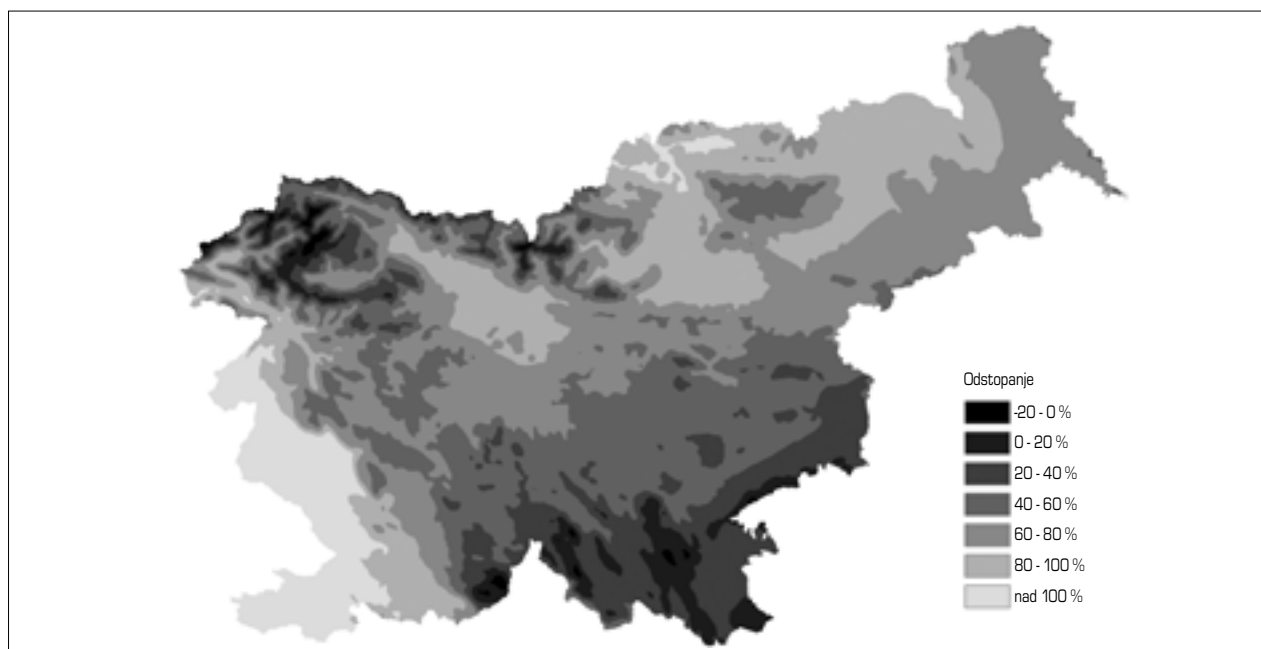
* Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, Vojkova 1b, Ljubljana, gregor.vertacnik@gov.si

Ime postaje	2005/2006	Povprečje	Obdobje meritev	Rekordno trajanje	Sezona
Bizeljsko	39	37	1949/50-2005/06	96	1962/63
Bohinjska Bistrica	120	76	1948/49-2005/06	138	1968/69
Celje	92	44	1947/48-2005/06	107	1962/63
Cerovec	30	34	1961/62-2005/06	90	1962/63
Jeruzalem	83	52	1948/49-2005/06	111	1962/63
Kočevje	84	65	1950/51-2005/06	127	1980/81
Kozina	32	14	1948/49-2005/06	37	1985/86
Kranjska Gora	132	107	1932/33-2005/06	162	1941/42
Kredarica	253	265	1955/56-2005/06	290	1976/77 1984/85
Krvavec	170	161 *	1973/74-2005/06	203	1979/80
Lisca	124	81 **	1984/85-2005/06	141	1985/86
Ljubljana Bežigrad	102	51	1948/49-2005/06	118	1980/81
Luče (pri Mozirju)	119	59	1946/47-2005/06	127	1962/63
Maribor Tabor	91	47	1948/49-2005/06	114	1962/63
Murska Sobota	77	36	1950/51-2005/06	112	1962/63
Novo mesto	79	51	1951/52-2005/06	115	1962/63
Postojna	73	39	1950/51-2005/06	86	1980/81
Preddvor	90	54	1950/51-2005/06	115	1980/81
Sevno (pri Litiji)	78	49	1961/62-2005/06	104	1962/63
Slap (pri Vipavi)	11	3	1948/49-2005/06	15	1957/58
Šmartno pri Slovenj Gradcu	119	69	1949/50-2005/06	129	1985/86
Soča	116	61	1947/48-2005/06	129	1962/63 1969/70
Žiri	120	62	1946/47-2005/06	127	1980/81

Opombi: * obdobje 1973/1974-2000/2001, ** obdobje 1984/1985-2000/2001

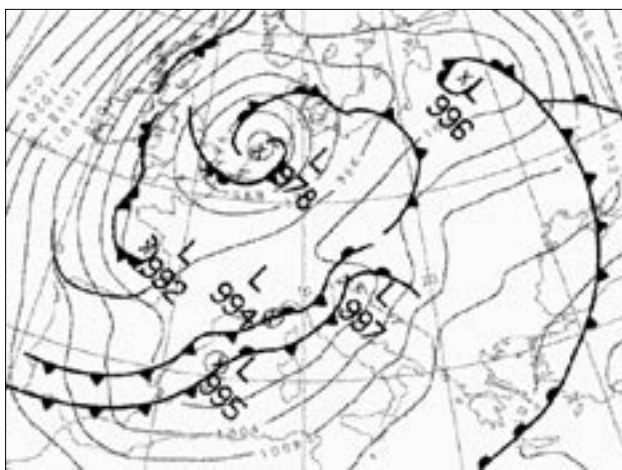
Preglednica 1. Trajanje snežne odeje v sezoni 2005/2006, povprečno trajanje v obdobju 1971/1972-2000/2001, obdobje meritev in rekordna sezona s trajanjem snežne odeje na nekaterih meteoroloških postajah.

Table 1. Snow cover duration in the season 2005/2006, average duration in the period 1971/1972-2000/2001, measurement period and the record season with its duration at some meteorological stations.

Slika 1. Prostorska porazdelitev relativnega odstopanja vsote novozapadlega snega v snežni sezoni 2005/2006 od povprečja obdobja 1971/72-2000/01.

Figure 1. Spatial distribution of relative deviation of the sum of fresh snow in the snow season 2005/2006 from the mean in the period 1971/72-2000/01.

Slika 2. Sinoptična karta 26. novembra 2006 ob 1:00 za večji del Evrope. Tanke krivulje predstavljajo izobare, debelejša pa vremenske fronte. (vir: Met Office, <http://www.wetterzentrale.de/topkarten/fsfaxsem.html>)

Figure 2. Synoptic chart on 26 November 2006 at 1 a.m. for the greater part of Europe. Thin lines represent isobars and thicker lines weather fronts. (source: Met Office, <http://www.wetterzentrale.de/topkarten/fsfaxsem.html>)

poplave. Drugje je moker in težak sneg povzročil lomljenje dreves, visoka snežna odeja v severni Sloveniji pa številne snežne plazove.

Poglavitni vzrok obilnim padavinam je bila vremenska situacija z genovskim ciklonom in jugozahodnikom v višinah (slika 2). Prvi dan obdobja se je nad zahodno in srednjo Evropo za hladno fronto raztezala široka dolina s hladnim zrakom v višinah. Zaradi vdora hladnega zraka nad še vedno toplo Sredozemsko morje je nastal genovski ciklon. Nad našimi kraji se je veter v višinah čez dan obračal iz severozahodne v jugozahodno smer. V soboto je nad nami v višinah pihal močan južni do jugozahodni veter. Topla fronta nad Slovenijo se je počasi pomikala proti zahodu, zato se je v višinah ogrelo. V nedeljo se je ciklon s fronto odmaknil proti vzhodu.

Ime postaje	Padavine (mm)		Novi sneg (cm)		Skupni sneg (cm)	
	26.	27.	26.	27.	26.	27.
Bohinjska Bistrica	37	71	35	21	35	50
Celje	34	58	24	0	25	23
Kranjska Gora	36	63	51	62	53	97
Kredarica	33	43	50	60	70	120
Krvavec	27	40	35	45	55	90
Lesce	26	58	33	27	33	45
Ljubljana Bežigrad	51	56	37	5	37	25
Log pod Mangartom	38	90	43	20	43	42
Luče (pri Mozirju)	39	91	37	29	39	53
Mrzla Rupa	49	122	30	10	34	30
Murska Sobota	14	12	15	2	20	11
Novo mesto	38	62	2	1	7	5
Trava	97	97	15	0	30	20
Zgornja Radovna	30	81	45	58	48	96
Železniki	48	70	47	32	47	66

Preglednica 2. Izmerjena 24-urna količina padavin, višina novega snega (snega, zapadlega v zadnjih 24 urah) in skupna višina snega na izbranih meteoroloških postajah 26. in 27. novembra 2005 ob 7. uri zjutraj. Višina 0 cm pomeni, da je bilo snega manj kakor pol centimetra.

Table 2. Measured 24-hour precipitation, fresh snow depth (amount of snow fallen in the previous 24 hours) and total snow depth at the selected meteorological stations on 26 and 27 November 2005 at 7 a.m. Snow heights below 0.5 cm are denoted as 0.

Opisana vremenska situacija nad Evropo je bila vzrok dolgotrajnim in obilnim padavinam v naših krajih. Pri nas se je poslabšanje vremena začelo v petek, 25. novembra, ko se je čez dan od zahoda pooblačilo. Popoldne in zvečer nas je dosegel vpliv tople fronte, v večjem delu države je pričelo snežiti. Ponoči je v severni polovici države snežilo do nižin, medtem ko je v južnem delu po nižinah deloma

Ime postaje	Obdobje meritev	Nov rekord		Prejšnji rekord	
		Višina (cm)	Datum	Višina (cm)	Datum
Bohinjska Bistrica	1948-2005	91	30. 11. 2005	67	23. 11. 1985
Kranjska Gora	1932-2005	97	27. 11. 2005	72	30. 11. 1966
Ljubljana Bežigrad	1948-2005	37	26. 11. 2005	37	30. 11. 1966
Luče (pri Mozirju)	1946-2005	53	27. 11. 2005	45	23. 11. 1999
Rateče	1948-2005	103	30. 11. 2005	72	28. 11. 1978
Šmartno pri Slovenj Gradcu	1949-2005	48	26. 11. 2005	44	27. 11. 1962
Železniki	1947-2005	66	27. 11. 2005	49	5. 11. 1980

Preglednica 3. Največja debelina snežne odeje ob 7. uri zjutraj v novembru 2005 in prejšnji rekord na nekaterih meteoroloških postajah, kjer je bil prejšnji rekord dosežen ali presežen. Če je bil prejšnji rekord dosežen v dveh ali več dneh, je podan najpoznejši datum rekorda. Dodano je obdobje meritev.

Table 3. Maximum total snow depth at 7 a.m. in November 2005 and previous record at some meteorological stations where the record was reached or exceeded. The given date is the last date when the record value was reached. The measurement period is appended.

deževalo, deloma snežilo. V soboto dopoldne je po nižinah severne in zahodne Slovenije večinoma še snežilo, drugod v glavnem deževalo, meja sneženja pa se je z dotokom toplejšega zraka od juga popoldne in zvečer povsod, razen v nekaterih alpskih dolinah, dvignila na okoli 1000 m. V nedeljo dopoldne so padavine ponehale, a zaradi dotoka vlažnega zraka od juga in jugozahoda je vreme ostalo večinoma oblačno.

Največ padavin je bilo od 25. do 27. novembra v južni, osrednji in zahodni Sloveniji, lokalno več kakor 120 mm v 72 urah. Na povodju Krke in Kolpe so dvodnevne padavine (izmerjene 26. in 27. novembra ob 7. uri) na vseh padavinskih postajah presegle povratno dobo 10 let, na Dobrničju in v Dvoru je bila povratna doba izmerjenih dvodnevni padavin 25 let. Drugod je v enakem obdobju padlo večinoma od 40 do 120 mm, najmanj na severovzhodu države (preglednica 2). V nekaterih delih osrednje, zahodne in severne Slovenije so izmerili rekordno višino snega v novembru, prejšnji rekord je bil močno presežen predvsem v Bohinjski in Zgornjesavski dolini (preglednica 3). Marsikje je bil dosežen tudi nov novembrski rekord v višini novozapadlega snega.

Sneženje ob koncu decembra 2005

V zadnjih dneh decembra je vso Slovenijo z izjemo dela Primorske zajelo večdnevno sneženje. Marsikje je zapadlo prek pol metra snega, na številnih meteoroloških postajah so 29. ali 30. decembra izmerili doslej najvišjo snežno odejo

v decembru. Največ težav je sneg povzročal na Krasu, kjer tako debele snežne odeje ne pomnijo že več desetletij.

Na božični dan je nad zahodno Evropo prevladovalo območje visokega, nad vzhodno pa nizkega zračnega pritiska. Odcepljeno jedro hladnega zraka se je iznad severovzhodnega dela Evrope začelo pomikati proti Srednji Evropi. Naši kraji so bili sprva še pod vplivom severozahodnih do zahodnih višinskih vetrov, ki so se začeli počasi obračati na jugozahodno smer. Nad Ligurskim morjem je začel nastajati genovski ciklon, ki je nakazoval občutno spremembo vremena v naših krajih. V dneh od 26. do 30. decembra je bil predvsem osrednji del Evrope pod vplivom obsežnega jedra hladnega zraka, medtem ko je nad severno Evropo vztrajalo območje visokega pritiska. Takšno vremensko stanje je pozimi pogosto povezano z obilnim sneženjem, pogosto tudi s hudim mrazom v Srednji Evropi. Nad našimi kraji so v višinah prevladovali južni in jugozahodni vetrovi, ki so bili vzrok obilnim padavinam, medtem ko je v prizemni plasti v vzhodni Evropi dotekal hladen zrak, zato je snežilo tudi v večjem delu Primorske. V noči z 27. na 28. december se je genovski ciklon najprej pomaknil nad Jadran in nato potoval proti severovzhodu južno in vzhodno od naših krajev, zato je največ snega v prvi polovici 28. decembra zapadlo v vzhodni Sloveniji. Središče jedra hladnega zraka se je pomaknilo bližje našim krajem, nato se je v noči z 29. na 30. december razcepilo: severni del je hitro potoval proti Skandinaviji, južni pa se je 30. decembra prek Slovenije pomikal proti vzhodu, zato so padavine ponehale in prehodno se je zjasnilo.

Večdnevno zimsko vreme s sneženjem v večjem delu Slovenije in dežjem v nekaterih nižjih predelih Primorske

Ime postaje	Višina skupnega snega (cm)					Višina novega snega (cm)				
	26.	27.	28.	29.	30.	26.	27.	28.	29.	30.
Celje	2	11	25	33	36	2	9	17	12	8
Godnje	/	9	33	45	25	/	9	26	14	/
Hrib-Loški Potok	14	24	38	53	50	11	12	20	24	9
Kranjska Gora	55	69	80	94	91	/	16	19	23	9
Kredarica	205	222	228	245	245	/	17	9	18	3
Ljubljana Bežigrad	4	20	31	40	40	4	17	17	14	3
Luče (pri Mozirju)	23	46	62	77	77	0	23	23	22	10
Naklo (pri Kranju)	3	25	57	53	50	0	23	38	17	5
Novo mesto	1	11	22	32	37	1	10	13	15	8
Podgrad (pri Ilirski Bistrici)	0	19	29	49	39	0	19	17	27	0
Sevno (pri Litiji)	3	16	27	34	40	3	13	15	12	11
Slap (pri Vipavi)	/	2	19	33	18	/	2	17	24	/
Slovenske Konjice	/	15	29	36	40	/	15	18	11	10
Veliki Dolenci	/	3	13	25	34	/	3	12	16	11
Veržej	/	7	20	28	47	/	7	15	12	25
Žaga (pri Bovcu)	1	3	21	46	58	/	2	18	37	22
Žiri	19	38	65	78	71	1	20	34	24	3

Preglednica 4. Višini novega in skupnega snega ob 7. uri v zadnjih decembrskih dneh na izbranih meteoroloških postajah. Oznaka 0 pomeni, da je bilo manj kakor pol centimetra snega, znak / pa da snega ni bilo.

Table 4. Fresh and total snow depth at 7 a.m. in the last few days in December 2005 at selected meteorological stations. Snow heights below 0.5 cm are denoted as 0 and no snow as /.

se je začelo v nedeljo, 25. decembra, oziroma v noči na ponedeljek. Krajevne padavine so se sredi božičnega dne začele pojavljati v jugovzhodni Sloveniji. Ponoči se je tam sneženje okrepilo in do jutra zajelo večji del države. Krajši čas je snežilo tudi ob morju. V ponedeljek čez dan je občasno snežilo, najpogosteje v severnem in vzhodnem delu države. Zvečer se je sneženje okrepilo in zajelo skoraj vso državo. Sredi noči so padavine prehodno oslabele in ponekod ponehale. Že v zgodnjih jutranjih urah 27. decembra je val močnega sneženja od jugozahoda zajel skoraj vso državo, nato je čez dan občasno snežilo. Popoldne so začele nad severnim Jadranom nastajati plohe in nevihte, ki so se pomikale v zahodno Slovenijo. Predvsem v hribovitih krajih v pasu od Krasa do osrednjega dela Karavank je v nekaj urah zapadlo več kakor 20 cm snega. V prvi polovici noči je prehodno snežilo v večjem delu države, v drugem delu noči pa večinoma le še v vzhodnem delu. Tam so padavine 28. decembra dopoldne postopno ponehale. Prekinitvev ni trajala dolgo, v popoldanskih in zgodnjih večernih urah je pas močnega sneženja od juga zajel skoraj vso državo. Ponoči je snežilo predvsem v hribovitih krajih jugovzhodne in zahodne Slovenije. Naslednje dopoldne, 29. decembra, je občasno snežilo v večjem delu države, sredi dneva pa se je sneženje na Dolenjskem in v Beli Krajini okrepilo in popoldne zajelo celotno vzhodno polovico države ter zvečer oslabele in ponekod ponehalo. Zvečer in v prvi polovici noči je intenzivno snežilo v skrajnem zahodnem

delu Slovenije. Drugod po državi je ponekod ponoči občasno še rahlo snežilo. V petek zjutraj so padavine kmalu povsod ponehale.

Od 25. do 30. decembra je v večjem delu države zapadlo več kakor 30 cm snega (preglednica 4). Največ snega so dobili kraji v hribovitih predelih severne in zahodne Slovenije. Višina snega je bila na številnih postajah po Sloveniji rekordna za december, čeprav padavin ni bilo veliko. V večjem delu države je skupno padlo le med 30 mm in 70 mm padavin. Ponekod na Primorskem, predvsem na Krasu, tako obilnega sneženja ni bilo že vsaj nekaj desetletij. Dnevni potek višin novozapadlega oz. novega in skupnega snega je prikazan v preglednici 4. V preglednici 5 je podana največja izmerjena višina snega ob 7. uri zjutraj, za primerjavo so dodani decembrski rekordi.

Sneženje 5. marca 2006

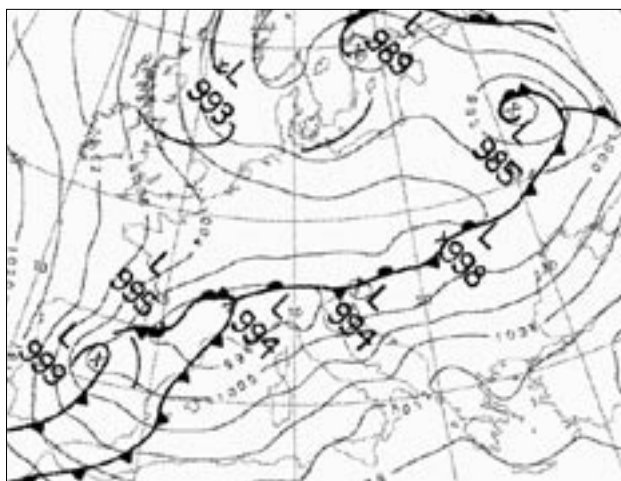
Po odjugi in lokalno obilnih padavinah v prvih dneh marca je 5. marca Slovenijo preplaval hladen zrak in ob prehodu vremenske fronte z zelo intenzivnim sneženjem je marsikje po nižinah v nekaj urah zapadlo več kakor 20 cm snega. Moker in težak sneg sta marsikje lomila veje. V nekaterih krajih je bil presežen marčevski rekord višine novozapadlega snega.

Ime postaje	Obdobje meritev	Maksimum v letu 2005		Rekord do leta 2004	
		višina [cm]	Datum	Višina [cm]	Datum
Celje	1947-2005	36	30. 12. 2005	52	25. 12. 1994
Kozina	1947-2005	39	29. 12. 2005	30	27. 12. 1993
Kranjska Gora	1932-2005	94	29. 12. 2005	158	31. 12. 1933
Kredarica	1955-2005	245	30. 12. 2005	325	30. 12. 2000
Kum	1974-2005	85	30. 12. 2005	70	29. 12. 1999
Ljubljana Bežigrad	1948-2005	40	30. 12. 2005	42	29. 12. 1964
Luče (pri Mozirju)	1945-2005*	77	30. 12. 2005	53	25. 12. 1981
Maribor	1948-2005	36	30. 12. 2005	50	25. 12. 1994
Morsko	1950-2005	23	29. 12. 2005	15	29. 12. 1976
Murska Sobota	1950-2005	46	30. 12. 2005	46	10. 12. 1969
Naklo (pri Kranju)	1948-2005	57	28. 12. 2005	53	30. 12. 1964
Novo mesto	1951-2005	37	30. 12. 2005	62	23. 12. 1994
Postojna	1950-2005	50	29. 12. 2005	43	30. 12. 1976
Slap (pri Vipavi)	1948-2005	33	29. 12. 2005	12	9. 12. 1978
Šmartno pri Slovenj Gradcu	1949-2005	55	29. 12. 2005	40	25. 12. 1981
Vrhnika	1961-2005	55	30. 12. 2005	52	25. 12. 1981
Soča	1948-2005	74	29. 12. 2005	60	25. 12. 1981
Žiri	1945-2005	78	29. 12. 2005	67	25. 12. 1981

Opomba: * v decembru 1961 ni bilo meritev, a na okoliških postajah takrat snega ni bilo ekstremno veliko.

Preglednica 5. Največja višina snega v decembru 2005 in primerjava z decembrskim rekordom do leta 2004 na izbranih meteoroloških postajah. Dodano je obdobje meritev. Nove ali izenačene rekordne vrednosti so poudarjene s krepkim tiskom. V primeru več rekordnih dni z enako višino snežne odeje je naveden datum zadnjega od teh dni.

Table 5. Maximum snow depth in December 2005 and comparison with the December record until 2004 at selected meteorological stations. The measurement period is appended. New or equalized record values are in bold print. The given date is the last date when the record value was reached.

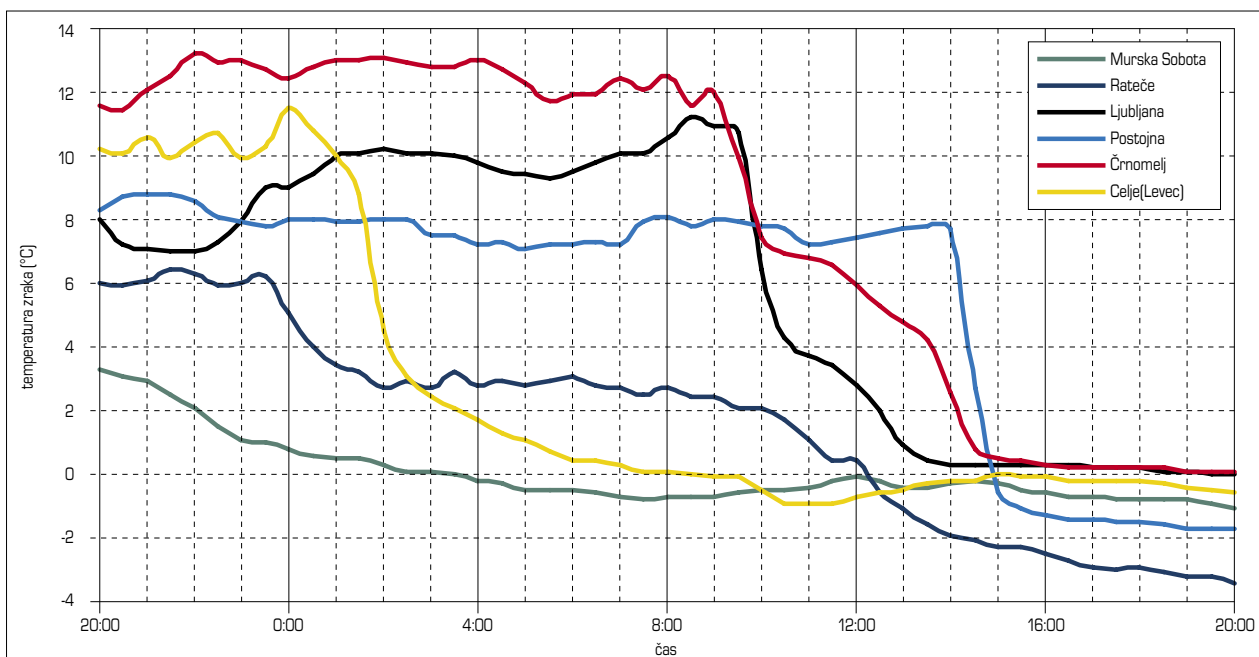
Slika 3. Sinoptična karta 5. marca 2006 ob 1:00 za večji del Evrope. Tanke krivulje predstavljajo izobare, debelejše pa vremenske fronte. [vir: Met Office, <http://www.wetterzentrale.de/topkarten/fsfaxsem.html>]

Figure 3. Synoptic chart on 5 March 2006 at 1 a.m. for the greater part of Europe. Thin lines represent isobars and thicker lines weather fronts. [source: Met Office, <http://www.wetterzentrale.de/topkarten/fsfaxsem.html>]

pritiska. Tretjega marca je nad našimi kraji v višinah pihal zmeren do močan jugozahodni do zahodni veter, med Irsko in Azori pa je nastajal prizemni ciklon, ki je nato potoval proti južni Franciji in jo dosegel popoldne naslednjega dne. Četrtega marca je prek osrednje Francije in severnega dela Alp potekala meja med toplejšim zrakom na jugu in hladnejšim na severu. Severno od glavnega grebena Alp je marsikje obilno snežilo, pri nas pa je v toplejšem zraku, ki ga je prinašal jugozahodnik, največ padavin padlo na hribovitih in gorskih pregradah zahodne in severne Slovenije. V noči na 5. marec je hladen zrak v spodnji plasti troposfere začel vdirati na južno stran Alp, sprva z obtekanjem Vzhodnih Alp prek Panonske nižine. Prizemni ciklon se je iz južne Francije pomikal nad severno Italijo, kar za naše kraje običajno pomeni obilne padavine (slika 3). V nedeljo, 5. marca, čez dan se je glavčina vremenskega dogajanja s fronto preselila na južno stran Alp. Kombinacija močnega jugozahodnika v višinah, napredujočega klina hladnega zraka od severa in vzhoda ter frontalnega vala nad našimi kraji je povzročila obilne padavine v večjem delu države. V noči na ponedeljek, 6. marca, se je prizemni ciklon pomaknil nad Tirensko morje, vremenska fronta se je oddaljevala od naših krajev in padavine so povsod ponehale. Čez dan se je pri nas razjasnilo, a se zaradi hladnega zraka v višinah tudi po nižinah ni ogrelo veliko nad ničlo.

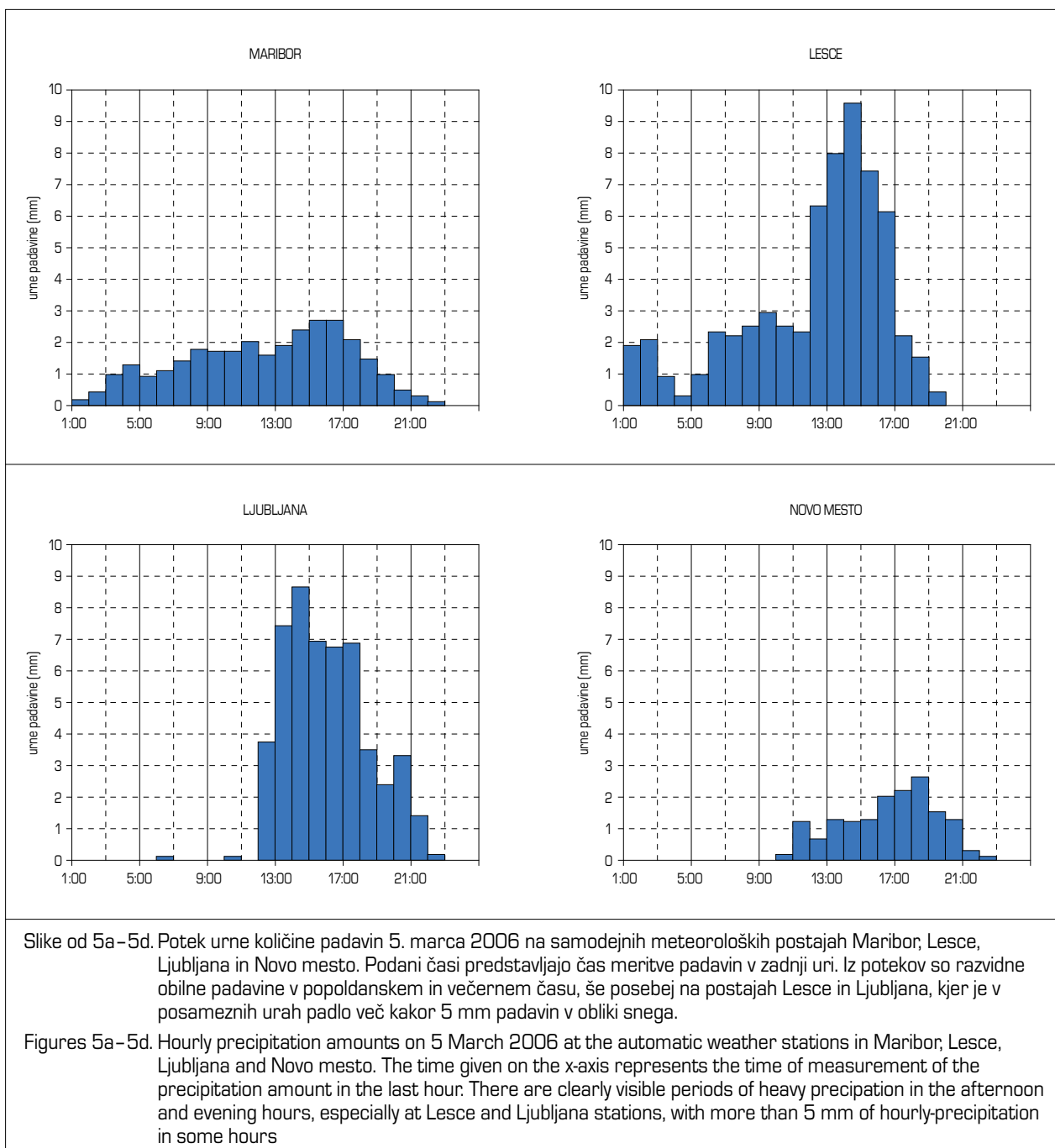
Ob koncu februarja in v začetku marca se je iznad severovzhodne Evrope proti srednji Evropi spustila dolina s hladnim zrakom v višinah, nad večjim delom Evrope pa se je pri tleh razprostiralo območje nizkega zračnega

Poslabšanje vremena, povezano z opisano sinoptično situacijo nad Evropo, se je pri nas začelo v soboto, 4. marca. V večjem delu države je prevladovalo oblačno

Slika 4. Potek temperature zraka na nekaterih samodejnih meteoroloških postajah od 20. ure 4. marca do 20. ure 5. marca 2006. Primerjava potekov kaže, da je ohladitev najprej zajela severovzhodne kraje in se nato širila proti jugu in zahodu. Padec temperature je bil predvsem v Postojni zelo hiter, medtem ko je bil v Ratečah in Murski Soboti padec temperature postopen.

Figure 4. The air-temperature course at some meteorological stations between 4 March 2006 8 p.m. and 5 March 2006 8 p.m. Comparison of the courses shows that cooling first reached the NE part of Slovenia and then moved towards the south and west. The temperature drop was very quick, especially in Postojna, while Rateče and Murska Sobota experienced gradual cooling.

vreme, padavine so bile večinoma rahle ali jih sploh ni bilo, le na gorskih in hribovitih pregradah so bile obilne. Na območju med Spodnjimi Bohinjskimi gorami in Trnovskim gozdom je lokalno padlo okoli 100 mm padavin. Meja sneženja je bila na okoli 1500 m. Nedelja se je začela s podobnim vremenom, le na severovzhodu je zjutraj ob prodoru hladnega zraka že snežilo do nižin (slika 4). Klin hladnega zraka je bil zelo izrazit in je v prizemni plasti segal najdlje proti jugu in zahodu, zato je ob ohladitvi na Lisci nekaj časa deževalo celo pri $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ohladitev z intenzivnim sneženjem je dopoldne zajela večji del vzhodne polovice države iz izjemo Kočevske in Bele Krajine, hladiti se je začelo tudi ob severni meji. Zgodaj dopoldne je dež prešel v močno sneženje tudi v Ljubljanski kotlini, pozneje pa še v zahodni in južni Sloveniji. Pozno popoldne je snežilo v večjem delu

države, deževalo je le po nižinah Primorske. V nekaj urah je marsikje padlo prek 20 cm snega. Sneženje je že zvečer in v prvi polovici noči od severa večinoma ponehalo (slike od 5a–5d). Na Primorskem je začela pihati močna burja.

Naslednjega dne zjutraj so na nekaterih meteoroloških postajah izmerili za marec nenavadno veliko količino novozapadlega snega (preglednica 6). Ponekod, npr. v Celju in Slovenj Gradcu, je bil dosežen marčevski rekord. V Celju so od leta 1947 dalje samo v dveh dneh izmerili večjo količino novega snega, v Slovenj Gradcu pa je od začetka meritev le 10. februarja 1999 padlo več snega v enem dnevu. Največ novega snega je v celotnem poslabšanju padlo na Kredarici, tridnevna vsota je znašala kar 129 cm.

Ime postaje	Obdobje meritev	Novi sneg 6. marca (cm)	Marčevski rekord do leta 2005 (cm)	Tridnevne padavine (mm)
Celje	1947–2006	40	26	45
Kneške Ravne	1951–2006 *	17	50	246
Koprivna	1958–2006	70	55	61
Kotlje	1961–2006	57	46	40
Kredarica	1955–2006	59	84	113
Letališče Portorož	1987–2006	/	0	30
Ljubljana Bežigrad	1948–2006	32	44	66
Maribor	1948–2006	24	35	30
Mrzla Rupa	1948–2006	30	76	301
Murska Sobota	1950–2006	12	27	14
Novo mesto	1951–2006	22	44	20
Prigorica	1961–2006	47	56	40
Rateče	1948–2006	46	88	74
Šmartno pri Slovenj Gradcu	1948–2006	49	44	47
Vogel	1983–2006	60	70	117

Opomba: * brez obdobja 1979–1981

Preglednica 6. Višina novozapadlega snega, izmerjena 6. marca 2006 ob 7. uri zjutraj na nekaterih meteoroloških postajah. Znak 0 pomeni, da je bilo manj kakor pol centimetra snega, znak / pa da snega ni bilo. Novi marčevski rekordi so poudarjeni s krepkim tiskom. Za primerjavo je dodan marčevski rekord do leta 2005 v novozapadlem snegu. V zadnjem stolpcu je količina padavin, ki je padla od od 7. ure 3. marca do 7. ure 6. marca 2006.

Table 6. Fresh snow depth measured on 6 March 2006 at 7 a.m at some meteorological stations. Snow heights below 0.5 cm are denoted as 0 and no snow as /. The new March record values are in bold font. The March fresh snow depth record until 2005 is appended for comparison. The last column shows the amount of precipitation between 3 March 7 a.m. and 6 March 7 a.m..

Slika 6. Debela snežna odeja na Zaplani nad Vrhniko ob koncu decembra 2005 (foto: M. Gustinčič)

Figure 6. Deep snow cover on Zaplana near Vrhnika at the end of December 2005 (photo: M. Gustinčič)

Sklepne misli

Snežno sezono 2005/2006 so najbolj zaznamovala tri obilna sneženja, ki so bila ponekod celo rekordna v danem mesecu od začetka meritev pred nekaj desetletji. Konec novembra je nenavadno veliko snega zapadlo v dobršnem delu severne polovice države, predvsem v alpskih dolinah so bili doseženi rekordi v količini novega in skupnega snega. Čez mesec dni je zopet obilno snežilo, a tokrat je bilo sneženje statistično gledano najbolj izjemno na Krasu, kjer tako debele snežne odeje niso imeli že nekaj desetletij. Med območja z rekordno decembrsko snežno odejo sodijo tudi deli Ljubljanske kotline, nekatere doline hribovitega sveta zahodne Slovenije, del Vipavske doline, Slovenjgraška kotlina in deli Pomurja. Po daljšem obdobju brez obilnih padavin je obilno snežilo še v začetku marca 2006. To sneženje je marsikje izstopalo predvsem po zelo veliki jakosti sneženja, saj je v nekaj urah padlo tudi prek 30 cm snega. Predvsem na Celjskem in Slovenjgraškem območju je bilo to sneženje po količini novega snega za marec rekordno.

Poleg obilnih sneženj je snežno sezono 2005/2006 močno zaznamovala tudi dolgotrajnost snežne odeje. Na nekaterih območjih, zlasti v zahodni in severni Sloveniji, je bila sezona po trajanju snežne odeje med najdaljšimi v zadnjih 60 letih.

Viri in literatura

1. Arhiv ARSO, Urad za meteorologijo.
2. Arhiv meteoroloških kart, <http://www.wetterzentrale.de/>
3. Arhiv radiosondažnih meritev, <http://weather.uwyo.edu/upperair/europe.html>
4. Arhiv modelskih radiosondaž, <http://www.arl.noaa.gov/ready/cmet.html>

Slika 7. Debela snežna odeja na Zaplani nad Vrhniko ob koncu decembra 2005 (foto: M. Gustinčič)

Figure 7. Deep snow cover on Zaplana near Vrhnika at the end of December 2005 (photo: M. Gustinčič)

5. Zanini, S., Sutter, U., Gerstgrasser, D., 2006. Rekordschnee in der Nord- und Ostschweiz. Poročilo je dosegljivo na spletni strani: http://www.meteoschweiz.ch/web/de/wetter/wetterereignisse/Rekordschnee_N_O_CH.html, [20. 4. 2007].